

1987/1988/1989

MOET JE DOEN

Leeslijn

leeswijzer

leescircus

BasisBits 2.0

AKIJE

ber 1989

COLOFON

Bestuur

A. Hoogstad, voorz.

N. van Rees, secr., Tel. 010-4219904

Postbus 61003 - 3002 HA Rotterdam

mw. H. Nieboer-Hnátková, penn.,

Postrek. 379543 t.n.v. V.V.N.T.

te 's-Gravenhage

W. Bronkhorst

mw. H.G. v.d. Burg-Meijer, 2e secr./ledenadm.

J. van Gastel

E. de Munck, vice-voorz.

J. van Putte

K.L. Thio

Redactie Ledenbrief

L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274

2547 JR 's-Gravenhage, tel. 070- 3258679

mw. H.G. v.d. Burg-Meijer

J. van Putte

K.L. Thio

J.F.E. Wallin

Ledenadministratie

mw. H.G. v.d. Burg-Meijer

Toeristische informatie

Red. Ledenbrief

Reisdienst

mw. A. Ambachtsheer

L.J. v.d. Burg (a.i.)

J. van Gastel

J. van Putte

K.L. Thio

Postrek. 624386

t.n.v. V.V.N.T.-

Reisdienst te

's-Gravenhage

GTM (Genootschap voor Tsjechische Muziek)

J.F.E. Wallin (voorz.) tel. 070- 3278706

A. van Beuzekom (secr.)

P.J.M. de Coo (penn.)

mw. T. Onderdenwijngaard

W. Dijk

Afdelingen

Amsterdam:

secr.: mw. M. Caous-Plaveciová; tel. 020-105586

Den Haag:

secr. J. Nieboer, tel. 070- 3295990

Rotterdam:

secr. mw. E. Burggraaf, tel. 010-4551995

Postbus 61003 - 3002 HA Rotterdam

Op pagina 17 over de
Jaarvergadering en
formuliertje
SPARTAKIADE-reis

Burgakker 15
5281 CH Boxtel
telefoon 04116-83278
telex 50803

Cinerec

- ★ kontaktpersoon Tsjechische muziekgezelschappen
- ★ import/export Muziekinstrumenten
- ★ import grammofoonplaten Tsjechische blaasmuziek
- ★ muziekuitleverij Tsjechische blaasmuziek

PRANEDA b.v.

PAPENDRECHT - NEDERLAND

IMPORT - EXPORT

Ketelweg 53 - 57 - 3356 LD
Postbus 149 - 3350 AC

Telefoon 078 - 152566
Telex 29380

rapide tours

TOURINGCAR- EN REISBURO

Gespecialiseerd in reizen naar

- * Hongarije
- * Polen
- * Tsjechoslowakije

* luxe touringcars
* 8 tot 54 personen
* beschikbaar voor
binnen- en buiten-
lands vervoer
* rolstoelvervoer

Stationsstraat 25
9482 TX TYNARLO
Tel. 05921-43300

1000

VAN DE VOORZITTER

De redactie van de Ledenbrief vroeg mij zondag een artikel te schrijven voor het decembernummer. Maandag schreef ik het, nu is het woensdag (29/11), verscheurde het eerste en begin nu aan het tweede. Het valt mij moeilijk onder de huidige omstandigheden de gedachten te ordenen.

De gebeurtenissen in Tsjechoslowakije rollen als het ware over elkaar heen. De beelden die op de televisie verschijnen zijn fascinerend, maken emoties los en blijven in het bewustzijn haken. Wat achterblijft, na een week van turbulente gebeurtenissen, is een groot respect voor de discipline die de bevolking van Praag aan de dag legt. Ik vind dat heel bijzonder en groots.

Gisteravond telefoneerde ik met een goede vriend in Praag. In tegenstelling tot zaterdagmorgen, toen ik hem ook sprak, was hij opgetogen. Hij gaf uiting aan zijn bewondering voor het gedrag van zowel studenten als arbeiders. Ik ken hem een aantal jaren, wij discussieerden veel, en hij was altijd nogal sceptisch over de capaciteiten en interesses van jonge mensen. Hij gaf ook toe dat hij dit niet verwacht had.

Het doet mij persoonlijk goed soms een bekende op de beeldbuis te zien. Ik herkende enkele malen ons erelid Dr. Bohuslav Kucera, voorzitter van de Socialistische partij. Hij is blijkbaar steeds in gezelschap van premier Adamec.

Ook minister Prof. Karel Löbl, die onze ledenvergaderingen regelmatig bezoekt, behoort tot de Socialistische Partij. Deze partij speelt een belangrijke rol in de herstructurering van de Tsjechoslowaakse samenleving. De krant van deze partij, Svobodné Slovo, nam het voortouw bij de berichtgeving. Het redactie-bureau staat op het Wenzelsplein en vanuit dit gebouw spraken de vertegenwoordigers van Burger Forum de verzamelde menigte toe.

Tsjechoslowakije zal anders zijn, daar bestaat geen twijfel over. In die andere situatie heeft de V.V.N.T. ook een functie. Mijn Praagse vriend is van mening dat onze vereniging voor de relatie tussen beide volken nog belangrijker zal worden.

Van Nederland zal een bijdrage gevraagd worden op velerlei gebied. Wij zullen onze landgenoten daarop moeten wijzen en hen, waar mogelijk, activeren.

Tot slot wens ik allen, die dit lezen een gezegend Kerstfeest toe en een gelukkig Nieuwjaar. Vergeet vooral niet uw Tsjechische vrienden en vriendinnen te schrijven. Zij kijken naar uw medeleven uit.

Arie Hoogstad.

VAN DE REDACTIE

Wij sluiten ons gaarne aan bij de door de voorzitter uitgesproken wensen voor een gezegend Kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar.

Wij zijn het verder volkomen eens met de inleiding van onze voorzitter. Ook wij lezen kranten en zien televisie en doen dat uiteraard - denken wij - kritischer en met grotere belangstelling dan de gemiddelde Nederlander.

Komen er wijzigingen met betrekking tot het toeristisch verkeer of op het gebied van wetenschap, cultuur of sport, dan zullen wij dit vanzelfsprekend bij de rubriek "Van en over Tsjechoslowakije" vermelden.

In deze ledenbrief vragen wij aandacht voor de mededelingen bij "Van de Reisdienst" en voor het verslag van Helena Nieboer.

Voorts voor het **kerstverhaal**, dat herinneringen oproept aan Wereldoorlog II. In 1990 zal ook in Nederland ongetwijfeld herdacht worden, dat dan precies 50 jaar geleden op 10 mei Nederland werd aangevallen door de Duitse troepen.

Verder een bericht over een heel bijzondere historische gebeurtenis, namelijk de Heiligverklaring van prinses AGNES en we vervolgen reisherinneringen van Hans Wallin en de Agrarische reis.

Tot slot: Houdt u er rekening mee, dat alle Haagse telefoonnummers en de randgemeenten (070) sinds 2 december een 3 voor het nummer hebben gekregen.

L.J.B.

---000---000---000---

VAN DE REISDIENST

Dat, wat we in de voorzomer reeds vreesden, is helaas bewaarheid geworden. De belangstelling voor de Kerst-/Nieuwjaarsreizen blijkt dit jaar minimaal te zijn, zodat, zowel bestuur als reisdienst besloten hebben, deze reizen niet te laten doorgaan.

Onze Voorjaars- en Zomerreizen

EUROPEES JAAR VAN HET TOERISME 1990

1990 wordt het Europees Jaar van het Toerisme. Nevenstaande logo zult u het gehele jaar door tegenkomen.

We zijn verheugd, dat de V.V.N.T. veel reizen in 1990 kan aanbieden. Temeer daar de belangstelling voor reizen naar de z.g. Oostbloklanden enorm toeneemt.

Onze Spartakiade-reis

Zoals reeds eerder vermeld, zal in 1990 het grote sport-evenement "De Spartakiade" plaats

hebben. Deze gebeurtenis vindt eens in de 5 jaar plaats en hieraan wordt deelgenomen door duizenden sportmensen, van groot tot klein.

De V.V.N.T. heeft hiervoor toegangsbewijzen plus hotelaccommodatie besteld en toegewezen gekregen. De definitieve gegevens worden in het januari-nummer van de ledenbrief gepubliceerd, maar thans reeds stellen wij onze leden in de gelegenheid hiervoor te reserveren, uiteraard vrijblijvend, daar wij nog geen exacte prijs kunnen noemen en het overige excursie-programma nog "in de maak" is.

Het wordt een 10-daagse busreis. In Praag wordt gelogeerd in ROH-hotel Dlabáčov; in Poděbrady in hotel Fučík. Vol-pension. Overnachting op heen- en terugreis in West-Duitsland.

Verder zijn inbegrepen: Excursies en de toegangsbewijzen bij de evenementen van de Spartakiade.

Vertrek Vrijdag 22 juni 1990 en terugkomst op Zondag 1 juli 1990.

Elders in de ledenbrief vindt u een inschrijfformulier waarop u uw wensen kenbaar kunt maken. Uwerzijds vrijblijvend, onzerzijds bindend. De prijs zal circa f 900,-- bedragen.

Voorts komen er twee reizen naar Praag. Dit worden 8-daagse busreizen met overnachting op heen- en terugreis in West-Duitsland.

Vertrek Voorjaarsreis op Zaterdag 28 april 1990 en thuiskomst Zaterdag 5 mei 1990.

De andere 8-daagse reis vertrekt op Zaterdag 1 september en hiervan is de thuiskomst Zaterdag 8 september 1990.

In en rond Praag wordt een aantrekkelijk excursie-programma geboden. Excursies met eigen bus. In de ledenbrief van januari volgen volledige gegevens en aanmeldingsformulier. Tussentijdse informatie bij Redactie ledenbrief (tel. 070-3258679) en bij L. Thio van de Reisdienst (Tel. 020-791423).

---000---000---000---

VAN DE LEDEN

Wij ontvingen het droeve bericht dat ons lid **Henk Lampe** uit Rotterdam op zaterdag 2 december is overleden.

Henk behoorde tot onze trouwe leden; lid vanaf de oprichting van de V.V.N.T.

Hij nam aan alle activiteiten deel, en zo ook aan onze reizen. Deze zomer moest hij wegens gezondheidsredenen de reis naar Poděbrady annuleren en ook voor de Silvesterreis durfde hij geen bindende afspraken te maken.

Wij wensen de nabestaanden veel sterkte toe; in het bijzonder is het voor zijn broer Chris, waarmee hij samenwoonde, een groot verlies.

(Chris Lampe woont Koopvaardijhof 120, 3071 PK Rotterdam. Tel. 010-4138729)

---000---000---000---

Van **Helena Nieboer** ontvingen wij onderstaand verslag. Zij was - na het bezoek aan haar moeder in Moravië - enige dagen in Praag, waar een bijzondere sfeer heerste. Haar gedachten en emoties tracht zij in woorden om te zetten.

Beste vrienden van Tsjechoslowakije,

Ik schrijf dit in de auto op de terugweg van Tsjechoslowakije. Ik zit vol emoties. Onafhankelijk van de gebeurtenissen was ik op bezoek bij mijn moeder. U weet allemaal, wat er de afgelopen weken is gebeurd. Het is begonnen op 17 november. Ik wil even uitleggen, dat alles, maar ook alles, op de TV is uitgezonden. Dus op 17 november was officieel de manifestatie van studenten aangekondigd. Die beelden van toen (op TV en video) waren verschrikkelijk, hoe de speciale commando, net als bij ons de ME, op die studenten los slaat, die zich beschermden met bloemen. Dit was eigenlijk het begin van een snelle ontwikkeling. Studenten vanaf 16 - 18 jaar zijn in staking gegaan. Eigenlijk bij een woordvoerder kwam het Forum uit en later Občanské Forum, Burger Forum.

Vanaf zaterdag (24/11), toen ik in Tsjechoslowakije aankwam, heb ik steeds radio en later TV gekeken. Zaterdag op Letenská pláň kwamen + 400.000 mensen bijeen. Zondag kwamen meer als een half miljoen mensen bij elkaar. Iedereen mocht wat zeggen, onder andere Dubček en Havel. Havel is ook bij de persconferentie één van de woordvoerders geweest. Eindelijk hadden de studenten en de bevolking de vrijheid om te kunnen zeggen wat hun mening is.

De Neue Prager Presse publiceerde deze foto (van M. Štastný) van het weekend 25-26 november.

Het was gigantisch, zonder geweld, hoe alles snel is gegaan. Alle kunstenaars waren in staking. Alle theaters hadden geen voorstellingen, maar omdat de mensen al kaartjes hadden gekocht (weken van te voren) waren de theaters open voor vrije discussie waar de mensen vragen konden stellen. Bekende personen hadden het vrije woord; gewoon fantastisch.

Mensen brachten fruit, soep en brood voor de studenten, enkele restaurants zijn alleen voor studenten en kunstenaars open geweest. Studenten gingen van fabriek tot fabriek om te vragen hun te steunen in Burger Forum voor een algemene staking op maandag.

Ik ben ook op maandag tussen de mensen geweest. De fabrieksirenes, treinen, vrachtauto's, bussen, alles loeide: door het hele land. Tsjechen en Slowaken kwamen nader tot elkaar. Gigantisch - fantastisch. De emoties zijn moeilijk te beschrijven. En de oproep "zoals het in Polen is gegaan, zo mag het niet hier gaan." Van de algemene staing zijn al uren ingehaald. Mensen hebben extra overgewerkt voor steun aan de economie en studenten. Overdag is iedereen op zijn werk. De economie mag niet in elkaar storten. 's Middags is iedereen op straat.

De zitting van de Federatie is voor het eerst op TV; de TV is vrij om alles op te nemen. Uren en uren heb ik voor de TV gezeten om niets te hoeven missen. Ik moet hier stoppen. Mijn gedachten gaan sneller dan mijn hand. Het is zo veel om het allemaal te verwerken.

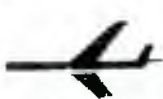
Helena Nieboer.

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

iedere dinsdag en zaterdag

naar P R A A G met C S A

 CSA
CZECHOSLOVAK AIRLINES

- * met CSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van CSA
- * met CSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

CSA

Leidsestraat 4, 1017 PA AMSTERDAM
Tel. 020 - 200839 of 200719

Het onderstaande kerstverhaal "Hugana Israel" werd ons toegezonden door ons lid **Daniel Klein Breteler** uit Delft.

Het is nu precies 45 jaar geleden dat deze ware gebeurtenis zich afspeelde.

HUGANA ISRAEL - Een Joods kerstverhaal

Het was koud die decembermaand. Maar de stormen waren niet alleen van klimatologische aard. Er woei immers een fascistische storm over Europa en vooral over ons volk. Neem nu dat vriendelijke plaatsje Sumpark in Tsjechoslowakije. Zo gevleid tegen Brno in het midden van ons land.

Daar had je Rachel, haar man David en de twee kinderen: Daniel van drie en Božena telde men nog in maanden. David was voor de oorlog muzikleraar geweest en Rachel speelde niet onverdienstelijk viool. Maar nu waren hele andere zaken aan de orde. Duizenden van ons waren weggegaan. Waarheen? Niemand wist het. Wel, dat ze niet terug zouden komen. Rachel's oude vader hadden ze laten lopen, maar haar broers waren weg. "Lehisro-ous baarets., tot weerziens in Israel" had David ze horen zeggen bij het afscheid. Ook David had afscheid genomen van Rachel. Met duizenden anderen was hij erbij geweest in die dagen van augustus '44. Met duizenden anderen had hij de verklaring op 1 september met enthousiasme begroet. Wat nadien de Slowaakse Opstand zou heten was losgebarsten. Zilina, Cadce en Mezmarok waren plaatsen geweest, waar de eerste gevechten hadden plaats gevonden. Het was als een sneeuwbal gegaan.

Begin oktober hadden de Sovjetbevrijders Tsjechoslowaaks grondgebied betreden. Ook in politiek opzicht waren er grootse dingen gebeurd. Denk maar aan het congres in Banská Bystrica. Hier waren 700 afgevaardigden bijeen geweest. David was één van hen.

Maar eind oktober was het gebeurd. De massale stormloop van de nazi's noopten velen tot een vlucht naar de bergen. De stormloop was verschrikkelijk. Een ongekennde terreur, een afschuwelijke wraak. Meer dan 60 plaatsen zoals Kaliste, Ostry werden met de grond gelijk gemaakt. De massagraven in Kremnicka en ga maar door, telden duizenden vermoorde patriotten.

David had ze zien komen op 27 oktober in Banská Bystrica. Hij zou die datum niet meer vergeten. Ook niet de verbijstering, dat Ján bij de collaborerende Heimwehr zat. Hij had hem de stad binnen zien komen achter het stuur van zijn motor. In de zijspan iemand die schoot op alles wat bewoog.

Ján.... zijn gedachten vlogen terug naar vroeger, toen ze samen op school zaten. Ach, echt vrienden waren ze nooit geweest. Daarvoor verschilden hun ideeën toen al teveel. Toch had Ján hem eens verdedigd, toen ze hem uitscholden voor vuile rotjood. Met gebalde vuisten was hij erop afgegaan. En nu? Zou hij er ook bij zijn? Erbij als ze met gierende banden de straat in reden. Stopten en alles doorzochten. En dan de angstigen voor zich uitdreven de vrachtwagens in. Getooid met wat ze als een ereteken beschouwden. JUDE stond erop. De davidster en JUDE.

Hij had hem nooit willen dragen en verbood het Rachel eveneens. Hij was blij geweest dat Ján er niet over begon tijdens de ondervraging. Want ook hij was gevangengenomen in die novembermaand. Hij had mazzel gehad, vond hij. Men had hem ondervraagd over alles: over vroeger, over zijn gezin en natuurlijk ook over zijn aandeel in de gevechten. Hij had opgesloten gezeten in een school met prikkeldraad. Een school waar kindergelach vervangen was door gehuil van radeloze gevangenen, schuifelende kindervoetjes door dreunende laarzen.

De ondervraging was zwaar geweest. Af en toe kwam iemand binnen. In die situatie op die school hadden ze elkaar weergezien. Dachten ze beide aan andere tijden? Hun tijd; hun schooltijd?

Ján had zich steeds op de achtergrond gehouden. Hij las verveeld een krant, speelde een beetje met zijn wapen. Hij had hen herkend, dat wist David zeker. Af en toe had hij een opmerking gemaakt, die David het bloed naar de lippen stuwde. Tijdens het appèl op de speelplaats, als ze daar met zo'n 70 man stonden, was hij altijd erg fanatiek. Toch

voelde David medelijden met hem, toen bleek, dat de uitbraakpoging plaats zou vinden tijdens zijn dienst. Ze hadden geluk gehad en met hulp van buitenaf hadden de meesten weten te ontsnappen.

Zo ook hij. De eerste week van december was hem niet ongunstig gezind. Moeizaam trok hij echter naar huis. Naar Rachel, naar zijn kinderen en naar een onzekere en bange toekomst. Het waren zware dagen geweest om uit Slowakije weer naar Moravië terug te komen.

Maar het "gut sjabbes", die oude joodse groet bij het thuiskomen, hadden zijn spanningen doen wegvloeien. Het waren dagen vol vreugde, vol "simche", zoals wij dat in het jiddisch zeggen, geweest. David had dagen lang geslapen en was weer aan de dagelijkse dingen gaan denken. 's Nachts trok hij het woud in om hout te hakken, de kinderen vroegen zijn aandacht.

Na al die maanden van emotie en strijd daalde er een bijna vredige sfeer in het kleine huisje in het lieflijke Sumperk. De laatste week van 1944 zou ondanks de kou van de terreur een week van vrede zijn, Kerstmis 1944 was David en Rachel gegund.

Maar, ach ja, dat vergat ik u te vertellen. Daags voor Kerstmis werd er ineens op de deur gebonkt. David schoot weg onder de trap in een zelfgemaakt vluchtgat en Rachel maakte met trillende vingens de deur open.

In vol ornaat en in volle lengte stond Jan voor de deur. Rachel en haar verbijstering negerend stapte hij naar binnen. Hij moest gewond zijn geraakt, want er zat vers verband om zijn arm. Hij ging gejaagd zitten en keek onrustig om zich heen. "Waar is David, Rachel? Zo heet je toch, nietwaar?" vroeg hij haastig en gespannen.

Rachel bleef staan en antwoordde niet. David spitste zijn oren. "Kun je zwijgen?" vroeg hij. Haar antwoord niet afwachgend voegde hij eraan toe: shemoa...

David keek verrast op: Shemoa.. op erewoord. Zo liet je vroeger je kameraadjes op school van alles beloven. Dat hij dat nog wist en nu in deze tijd!

Rachel zweeg en prevelde toen haperend en toonloos: "hinee amatecha.. zie hier uw dienstmaagd.."

Jan haalde uit zijn draagdoek een verfromfaaid papiertje en gaf het haar. Zij pakte het en las het. Het was een kaartje, waarop wat tekens stonden. "Het is bij die hutten bij onze oude school. Daar zul je een baby vinden, wat levensmiddelen en kleertjes. Zijn ouders zijn Joods. Ze werden gedood tijdens een razzia vorige week.. op de vlucht.. Laat David het halen en verzorg het." Zijn blik was van vragend in smekend veranderd.

"Het is Kerstmis" drong hij aan. Rachel keek vragend rond en naar het donkere gat. "Hugana Israel!" klonk het daaruit en David stapte naar voren. Jan keek hem gespannen aan. Hij sloeg zijn ogen neer en zei: "Ik weet, wat dat betekent, David. Zij die erbarmen zullen vinden in Israel. Toe, David, ga ernaar toe en vind het kind."

David knikte en zei: "Gelukkig Kerstmis, Jan!" Deze laatste stond op, draaide zich om met de knop van de deur in zijn hand en zei: "Gelukkig Kerstmis, Rachel, David."

Buiten werd wederom ongeduldig getoeterd. "Weet je, wat mijn grootmoeder altijd zei, David?" Hij stond nu half buiten. David en Rachel blikten hem slechts vragend aan.

"Wel" zei David tenslotte.

"God mazzel! Rachel... god mazzel, David... god mazzel, klein kind... god mazzel..." en weg was Jan.

Daniel Klein Breteler.

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

De "Heilig"-verklaring van de Přemysliden-prinses Agnes

De "Heilig"-verklaring van prinses Agnes (1211-1282) is van historische betekenis. De plechtigheden werden Zaterdag 4 november 1989 bijgewoond door overheidsdienaren en hoge geestelijken.

Dit was de eerste van een serie culturele en kerkelijke bijeenkomsten met betrekking tot de heiligverklaring van deze prinses van het geslacht der Přemysliden, de jongste dochter van de Boheemse koning Přemysl Ottokar I. Door haar inschrijving in het register der Heiligen op 12 november in Rome, dus 707 jaar na haar dood, wordt uiteindelijk haar liefdadigheid en sociale betrokkenheid gewaardeerd, niet alleen op grond van het vestigen van een klooster en een hospitaal, waarin onbemiddelden opgenomen werden, maar ook door haar invloedrijke, verzoenende bemiddeling bij conflicten.

Aan de plechtigheden in Rome werd, behalve door de minister van cultuur Milan Kymlička als leider van een officiële regeringsdelegatie, deelgenomen door ca 8000 gelovigen uit de Č.S.S.R. en werden op verscheidene plaatsen missen gelezen.

Op 11 november werden in het gehele land de kerkklokken geluid en op 25 november werd in de St.Vituskathedraal in het Hradschin het standbeeld van Agnes gewijd.

Het was 270 jaar geleden, dat in Bohemen een heiligverklaring plaats had. Dit was de heiligverklaring van Johann von Nepomuk.

(Ontleend aan de Neue Prager Presse)

De rede van Jan Lebeda, Wjebisschop van de R.K. kerk te Praag

--000---000---000---

Reisherinneringen

Een andere reis naar Tsjechoslowakije

Zoals u uit vroegere afleveringen hebt kunnen lezen, was mijn eerste reis naar Tsjechoslowakije in 1961 er een met onverwachte "verrassingen"; dat dit niet representatief was, zal ik aan de hand van enkele verdere reisbeschrijvingen duidelijk trachten te maken.

In de zestiger jaren maakte ik op een of andere wijze kennis met een Vereniging voor Culturele Uitwisseling, afgekort VCU, hoe, dat weet ik niet meer. Hoewel de naam nogal ruime doelstellingen suggereert, ging het toch wel helemaal om uitwisseling met Oost-Europa, en hoofdzakelijk door vakantiereizen. Daarbij kan men deze Vereniging (ik weet niet meer of er ooit algemene vergaderingen plaatsvonden of bestuursverkiezingen, daarom weet ik ook geen namen meer van bestuursleden) rustig een voorloper van de V.V.N.T. noemen, en een goeie.

Want speciaal in Tsjechoslowakije had men een variëteit aan vakantiebestemmingen (natuurgebieden, steden, kuuroorden) waar een Hotel-Plan of Holland International zich zeker niet voor zou hoeven te schamen! Het specifieke was, dat er gelogeerd werd in ROH-hotels (ROH is de afkorting van de Tsjechische vakbonden), er werden, geheel vrijblijvend, uitstapjes georganiseerd, met ook steeds een ontmoeting met Tsjechische vakbondmensen, die ons over de arbeidsvoorwaarden van bijvoorbeeld de werknemers in een glasfabriek onderrichtten; ik vond zulke ontmoetingen altijd aardig en informatief, hoewel het moeilijk is je een goed beeld te vormen.

Ook deze reisorganisatie had al ten doel het vijandbeeld, het koude-oorlogsdenken te doorbreken; wat ik altijd zeer typisch vond, was het effect, dat er soms reisgenoten waren, die dat vijandbeeld zó beu waren, dat het in het tegenovergestelde omsloeg: alles was in Tsjechoslowakije beter dan in Nederland, ook al zag men met eigen ogen en hoorde men met eigen oren, dat men niet in een land van melk en honing was gearriveerd. Om een voorbeeld te noemen: men was verbaasd dat er van tijd tot tijd wel eens op zaterdag gewerkt moest worden!

De plezierigste herinnering heb ik zeker aan een reis naar Harrachov (Reuzengebergte) in 1966. De organisatie was prima, we wisten dat we in ROH-tehuis Bily Horeč (hetgeen "Witte Gentiaan" betekent) zouden verblijven direct aan de rand van een bos gelegen, dus heerlijk voor wandelingen, naar o.a. de Mumlavawatervallen, naar de bronnen van de Elbe, naar de rotsformaties van Hrubá Skála; bezichtigingen van o.a. een glasfabriek, gesprek over de arbeidsvoorwaarden; volleybalwedstrijden tegen de Tsjechische groep die in hetzelfde hotel verbleef en.... doorgaans goed weer.

Het was in een tijd dat ik me sterk voor volksmuziek interesseerde (dat doe ik nu nog); weliswaar had men mij gewaarschuwd, dat dit gebied nu niet zo bekend was door volksmuziek, maar in het hotel kwam bijna iedere avond een ensemble voor de gasten spelen, een groep die naar ik mij herinner, uit Moravisch Walachije (ik weet waarachtig niet meer of het Vsetín of Valašské Klobouky was) kwam. Omdat er ook een piano aanwezig was, ging ik soms met ze mee improviseren en dat ging wel, omgekeerd zette ik wel eens een hollands liedje in, samen met de reisleader, die goed op de mondharmonica overweg kon, wat de Tsjechen dan probeerden mee te spelen en zo beleefden we menige vrolijke avond.

Voor mij persoonlijk was het dan nog een gedenkwaardige reis, in die zin, dat ik er Praagse vrienden aan heb overgehouden, waarmee ik tot heden een blijvende relatie onderhoud, waar ik veel vreugde aan beleefd heb en nog hoop te beleven. Zelden is het afscheid me zo zwaar gevallen als toen!

Toen ik vele jaren later, herfst 1985, er terugkwam was er nogal wat veranderd. Vele fraaie huizen en hotels bijgebouwd, helaas (maar vrijwel onvermijdelijk) ook nieuwe autowegen erbij gekomen, maar menig plekje wekte herinneringen aan heerlijke dagen op.

Hans Wallin.

---000---000---000---

j.r. Stok

burchtenlaan 72 5235 GK 's-hertogenbosch telefoon 073 - 413946

Schoonmaaktechnisch Adviesburo
Technische adviezen Glasonderhoud e.d.
Organisatie adviezen
Kwaliteitsbeheer

Reisherinneringen

Het reisverslag van Annelien de Winter, waarvan we het eerste deel in Ledenbrief 50 publiceerden, vervolgen we hieronder.

Warme contacten en een hoop goede herinneringen aan Tsjechoslowakije, voor een groep agrariërs uit Noord-Oost Nederland

Om 7 uur 's avonds werden we in het stadion verwacht. Niet voor een sportieve meeting, (was ook wel leuk geweest) maar voor een barbecue-avond samen met de werknemers van de coöperatie en onze gastgezinnen. Een heerlijke zomeravond, zoals we die hier in Nederland maar zelden meemaken, een knappend haardvuur en lange tafels die later rijkelijk gevuld werden met brood, zoutjes, koffie, bier, wijn en worst. Voor de verdere invulling van die avond bleef onze inbreng beperkt tot het Gronings, Fries en Drents volkslied. Overigens wisten de Tsjechen ons met hun zang, viool, accordeon en ritmische begeleiding ongekend te amuseren. De galme van deze schitterende zangstemmen, de schitterende muziek in deze prachtige omgeving, was iets om nooit genoeg van te krijgen. Voor velen denk ik een onvergetelijke avond. Jammer,.... ook zo iets gaat voorbij, en vrijdag begonnen we aan onze laatste dag van ons verblijf in Luhačovice.

Het weer was iedere dag opnieuw schitterend.

Voor sommige onderdelen van het programma iets te mooi. Zodoende moest men afzien van het uitstapje naar de hoge Tatra, een gebergte tegen de Poolse grens, omdat het voor de lange busreis er heen echt te heet was. Ook het bezoek aan de best geleide coöperatie van het land in Slušovice is beperkt gebleven tot even een halfuurtje rondkijken. Erg jammer, want zo we het aan de buitenkant konden bezien, was dat inderdaad een erg modern en vooruitstrevend bedrijf.

Een luxe paardedrafbaan was er zelfs aanwezig. De toegangsweg naar de coöperatie, een vierbaansweg, hadden ze in allerijl aangelegd om Gorbatsjov te ontvangen. Hij is er helaas (nog) niet geweest. Er jammer dat deze kennismaking met dit bedrijf zo oppervlakkig bleef. Vooral als vergelijking met de andere coöperatie was dat erg interessant geweest. Ondanks de vele informatie, ga je toch nog terug naar Nederland met een hoop open vragen.

Diezelfde morgen nog bezochten we in Gottwaldov, een provinciestadje, bij de Batafabrieken het schoenmuseum. De ontwikkeling van allerprimitiefste sandaal tot het huidige schoeisel, van naaldhak tot Hollandse klomp, alles stond er heel overzichtelijk in mooie vitrines uitgesteld. Hierna kon men, al naar behoefte, zijn laatste kronen opmaken, een beetje wandelen, of de schaduw opzoeken.

De laatste middag kon ieder naar eigen believen invullen. Nog even de prachtige omgeving verkennen, met het gastgezin wat ondernemen of afvast wat voorbereiden voor de aftocht die onherroepelijk ook naderbij kwam. Maar voor het zover was, mochten we nog een avond meegenieten van een echte uitgaansavond van de bevolking aldaar.

Een groot openluchtbal met een schitterend folkloristisch orkest, waar onvermoeibaar gedanst werd. Om 18.00 uur schalde de muziek al door de straten en dit feest werd voortgezet tot in de kleine uurtjes. Reuze gezellig, maar wilden wij de volgende morgen op tijd de terugreis aanvaarden, dan moesten we jammer genoeg wat op tijd afhaken. Jammer, omdat het erg gezellig was, maar ook omdat de contacten en gesprekken steeds soepeler verliepen en de meesten nog heel wat te bepraten hadden.

Ondanks het feit dat eerste levensbehoeften er zeker niet overmatig aanwezig zijn, dat luxe-artikelen er schaars en erg duur zijn, zijn we in Luhačovice heel erg hartelijk en gastvrij ontvangen. De vele verschillende indrukken en ervaringen die we in dit mooie land opgedaan hebben, waren voor alle deelnemers zeer waardevol en onvergetelijk. Dit alles dankzij de voortreffelijke organisatie, inzet en vertaling van Liba en Theis Noya. Ook, dankzij de andere twee organisatoren: Jack Spriensma en Piet Eriks, allen hebben onze vakantie van A tot Z ingevuld en geregeld.

We zien er dan ook erg naar uit volgend jaar de leden van de landbouwcoöperatie Luhačovice, hier bij ons in het Noorden te mogen ontvangen.

Annelien de Winter.

---000---000---000---

VAN DE AFDELINGEN

Afdeling Amsterdam

De werkgroep van de afdeling Amsterdam is gewijzigd. De heer H. Slop heeft zijn directe medewerking moeten beëindigen, gedwongen door drukke werkzaamheden. De afdeling dankt hem hartelijk voor zijn bijdrage aan het goed functioneren van de activiteiten in de afgelopen jaren. Zijn taken worden overgenomen door mevrouw Maria Caous-Plavcczová. Met haar zal de afdeling doorgaan met het organiseren van activiteiten in de regio Amsterdam.

De eerstvolgende activiteit is gepland op **vrijdag 26 januari 1990**. We houden dan, net als in het begin van '89 een voorlichtingsavond over reizen naar Tsjechoslowakije. Informatie over deze avond volgt in de Ledenbrief van januari.

In de week rond 25 februari, waarin de algemene ledenvergadering wordt gehouden, zal de afdeling in Amsterdam een optreden verzorgen van de groep Bouralka.

M. Caous-Plav.
C. Oostveen
L. Thio.

---000---000---000---

Afdeling Rotterdam

Het ligt in het voornemen eind januari een nieuwjaarsbijeenkomst te organiseren. De juiste datum en plaats van samenkomst zal in de ledenbrief van januari worden bekend gemaakt.

A. den Boogert.

VAN DE ZUSTERCLUBS

Kort geleden is de Cultuurple Stichting Nederland-Sovjetunie opgericht. Ook deze stichting heeft zich aangesloten bij de Federatie van vriendschapsverenigingen. Op 23 november l.l. heeft zij zich gepresenteerd tijdens een levendige receptie in Hotel des Indes te Den Haag. Het was een echte Russische happening met balalaika-muziek en zang van het Oeral Kozakkenkoor.

De voorzitter van de stichting, mevrouw A. Mantz, vertelde over de achtergronden van de oprichting. Door glasnost en perestrojka werd er een steeds grotere behoefte gevoeld aan een niet-politieke groep mensen, die zich in wil zetten voor culturele en economische betrekkingen tussen de twee landen.

Als eerste daad werd het initiatief gecoördineerd en gesteund om de televisiecamera, die van de zomer in Nederland gestolen was van 2 Russische televisiemensen, te vervangen door een nieuwe. U zult de foto's wel in de kranten gezien hebben, waarop een directeur van Philips de nieuwe camera aan de twee Russen, die persoonlijk aanwezig waren, overhandigde. Waarschijnlijk tot hun grote verrassing werden zij ook nog gezegend door Metropoliet Nikon, hoofd van de Russisch Orthodoxe Kerk in Nederland.

Alles bij elkaar een levendig en gezellig gebeuren en wij wensen de jonge Stichting toe, dat zij nog veel zal bijdragen tot het versterken van de culturele banden met Oost-Europa.

Ed de Munck,
vice-voorz.

---ooo---ooo---ooo---

Zusterclub Vlaanderen

Onder de kop "Geboorte van nieuw Nederlandstalig Nationaal Informatieblad SVEJK" lazen wij:

Onze hoofdredakteur Pol Grymonprez gaat zijn horizon verruimen en zijn taal bijshaven en is vertrokken naar Zuid-Amerika voor één jaar. Wij wensen hem het allerbeste!

Naar aanleiding hiervan werd besloten de handen in elkaar te slaan met het gewest ANTWERPEN om een gemengde redactie op te richten, t.t.z. Antwerpse en Gentse medewerkers. Ook medewerkers uit Brussel zijn van harte welkom! Het nationaal informatieblad "SVEJK" brengt nationale berichtgeving, regionale artikels van algemene aard en ingezonden, getekende stukken.

Van Januari 1990 af zullen onze leden een eigen algemeen blad ontvangen, waarmee de traditie van SVEJK zal worden verder gezet. Leden die ons een handje willen toesteken zijn welkom en wie ons aan advertenties kan helpen, neme onverwijld contact op met het sekretariaat te Gent of het sekretariaat te Antwerpen. Het blad zal 4 maal per jaar verschijnen.

Wij wensen de gezamenlijke redactie veel succes toe!

---ooo---ooo---ooo---

H.G.B.

Genootschap voor Tsjechische Muziek

aangesloten bij de Vereniging Vrienden Nederland-Tsjechoslowakije.

In de Meppelse Courant van 2 oktober j.l. stond een uitgebreid artikel van Wim Stoppelenburg over het tiende orgelconcours. Hieruit citeren wij het volgende:

"Cames van Batenburg (31) was een duidelijke winnaar met een vrij moderne compositie van de Tsjechische componist-organist Petr Eben, die het werk schreef naar aanleiding van het Buxtehude-herdenkingsjaar (1987) voor de deelstaat Sleeswijk Holstein. De duidelijk op Buxtehude gebaseerde Toccaten-fuge met referenties aan de grote voorloper van Bach, blonk uit in helderheid en overzicht over de stof, die het voor de jury tamelijk gemakkelijk maakte de eerste prijs te bepalen."

Over de componist Petr Eben schrijft Hans Wallin aan ommezijde.

C. Cames van Batenburg

Petr Eben

De componist Petr Eben, nu 60 jaar, geniet internationale vermaardheid. Hij werd geboren op 22-1-1929 in Zamberk in Oost-Bohemen; hij studeerde eerst in Cesky Krumlov, daarna aan de Muziekakademie in Praag piano bij F. Rauch en compositie bij P. Bořkovec. Sinds 1955 doceert hij muziekgeschiedenis aan de Karelsuniversiteit in Praag, in 1977-'78 gaf hij gastcolleges in Engeland.

Behalve als componist, is hij ook als pianist en organist, vooral als begeleider en improvisator actief.

Behalve door een groot aantal orgelwerken, waarvan enkele ook op platen zijn verschenen ("Zondagsmuziek", "Landes", "Mutationes", "Faust"), schreef hij een groot aantal koorwerken, liederen en orkestwerken.

Een ballet "Zegeningen en vervloekingen" met begeleiding van koor en orkest werd geschreven voor het Nederlands Danstheater en diens choreograaf J. Kylian en werd in 1983 in het Circustheater te Scheveningen uitgevoerd (toen het Holland Festival nog een Holland Festival en niet uitsluitend een Amsterdam Festival was).

Veel laat de componist zich inspireren door het volkslied en door middeleeuwse muziek. Hiervan getuigt bijvoorbeeld het werk "Pragensia" voor koor begeleid door oude instrumenten.

Ook schreef Eben veel instructieve muziek, o.a. voor kinderen, koor en voor piano twee- en vier-handig.

Hans Wallin.

---000---000---000---

WAT HET OOG STREELT

Vladimir Suchánek

In Galerie **NEBTI** is tot en met 24 december een tentoonstelling van recente kleurlitho's van

VLADIMIR SUCHÁNEK

Verder zijn er sieraadontwerpen in edelmetaal, aluminium, glas en hout van diverse kunstenaars te beschouwen.

Geopend: Wo t/m Za van 11.00 - 17.30 uur en na tel. afspraak: 070-3645351
Oude Molstraat 30 D te Den Haag.

--00--00--

De expositie in **Sytsema Gallery** van de Tsjechische kunstenaar

JOSEF WAGNER

is nog tot en met 30 december te bewonderen in Den Haag: Gallery Aert van der Goesstr. 15 en een kleiner deel in de dependance, Lange Poten 25 (1e etage van Siebel Juweliers).

Inlichtingen: tel. 070-3504535

--00--00--

ONZE BOEKENPLANK

Vervolg: De Boheemse Keuken

Met dit boek als leidraad gaan we ons in het decembernummer van de Ledenbrief verdiepen in de gerechten die in Tsjechoslowakije op de Kersttafel verschijnen.

Voor alle feestdagen geldt dat er, wat het gezelschap en het eten betreft, vaste gewoonten bestaan. Ook Kerstmis wordt gekenmerkt door talrijke gebruiken en tradities.

Over de Kersttafel vertellen de schrijfsters het volgende over hoe het vroeger ging:

Op Kerstavond behoren er negen gerechten te zijn. De overvloedigheid van de gerechten kwam noch door de hoeveelheid, noch door het vetgehalte naar voren, maar door de bonte samenstelling. De soep op Kerstavond bevatte bijvoorbeeld erwten, aardappelen, paddestoelen, allerlei groenten en ook gedroogd fruit. Dit alles voor zover hij niet van vis werd gemaakt.

Een pannenkoek, bedruppeld met honing, ingewreven met knoflook of gegarneerd met schijfjes knolselderij, zouden wij tegenwoordig als voorgerecht beschouwen. De hoofdgerechten waren vis en "cerný kuba" (een paddestoelgerecht). Gerechten dus, die nog steeds in de keuken van Bohemen in zwang zijn.

Een belangrijk Kerstgerecht in Oud-Bohemen was erwten. Erwten als lekker hapje was bijvoorbeeld "pučálka" (voorgekiemde en gepofte erwten). Andere gerechten op de Kersttafel waren griesmeelpudding, appelgebak, bijzonder Kerstgebak, peperkoek en natuurlijk Kerststol.

In de rubriek "Pottenkijken" vind u de recepten van enige gerechten die in bovenstaande beschrijving van de Tsjechoslowakse Kersttafel worden genoemd.

L. Thio.

---000---000---000---

SPORT - VOETBAL

Tsjechoslowakije zeker van deelneming aan de Wereldkampioenschappen.

Door een gelijkspel tegen Portugal op 15 november (0-0) tijdens deze kwaliteitsronde is Tsjechoslowakije nu zeker van deelneming aan de wereldkampioenschappen.

Na acht "magere" jaren op voetbalgebied eindelijk weer bij de wereldkampioenschappen.

Op deze foto de vreugde na afloop van genoemde wedstrijd.

(foto M. Glücklich -

Neue Prager Presse)

	raicaval			her- kauwer binenver- mige klier	lijshut	kijken		singe- lelierd krap- mens		dieren- tun nacht- vogel		drieledig getied bijbelke figuur		
	beroeop		vrucht											9
lopende rekening				15										
vlijtig						kluit- naars- woning			6					
oeybouw	5					neon				vr. munt				boren
						huffeest				larve				
			vis		3		voor- zetel			alleen- tang				
			bijs- houder							richten				
hans- worst			smaldeel		slee	kooplust					tera			
iedereen						riv. in N. Brabant					Oriënt Express			
							wreed keizer					saniarium		
												wilde haant		
tujsweert tuig	12							tekel met melodie					pl. in Gelber- land	ramp- spoed
10														
beroep		vlaete- maat								in		reisjes- raam		
dank- hymne		afvoer langs het dak		danseur	floring- drank					vierkante platte steen		troef- kaart helden- dicht	14	
														8
onzin														
haal														
			water- door- latend				bijzende katk		afbeel- ding van een heilige	onroep- veren- ging boom			voeg- woord vrees- soort	7½ gulden
					water- vogel			13	niet even vorsten- titel	7		leeffijt (Engels)		
pl. in Portugal										Ameri- kanse hoeve	ver- zonnen verhaal	buiten dienst		fris
vermetel														
snildag	ok- middel		Zeltsee kanton			pl. in Limburg								
			telewoord			vr.- schap								
			1				gevaar						soort on- derwijs	
		pers.- vw.- ommeetb. getal			riv. in Italië			nauw riv. in Azië				onheils- godin		
fina														11
dop op siighies						in op- richting			klein vertrek				jongst- leden	
	In ont- vangst nemen						uitroep van afschuw				van zekere			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

POTTENKIJKEN

Paddestoelsoufflé Zwarte Jakob (Černý kuba)

Ingrediënten: 2 handjes gedroogde paddestoelen (ca 20 gr.) 250 gr. rozijnen, 2 el. reuzel, 1 kleine ui, 1 mespuntje kummel, $\frac{1}{2}$ tl. marjolein, 2 teentjes knoflook, zout, peper en boter voor de schotel.

Bereiding: Week de paddestoelen ongeveer 1 uur in koud water. Voeg zout toe en kook ze gaar. Was de rozijnen, wel ze in kokend water, spoel ze met koud water af en laat ze schrikken. Bak ze licht in de reuzel. Bedek ze met water, voeg zout toe en kook ze gaar.

Bak de fijngesnipperde ui in de reuzel tot ze lichtbruin is, voeg de fijngesneden paddestoelen en wat kummel toe en laat het ongeveer een kwartier stoven. Roer de paddestoelen en de rozijnen door elkaar, voeg marjolein, de uitgeperste knoflook, peper en zout toe. Verdeel dit alles in een ingevette ovenschotel, druppel er nog wat gesmolten reuzel over en zet de schotel in een voorverwarde oven tot de bovenkant een knapperige korst heeft.

"Zwarte Jakob" is een traditioneel kerstgerecht en "zwart", omdat donkere paddestoelen gebruikt werden die het gerecht een donkere kleur gaven.

Kerstkruidkoekjes

Ingrediënten: 500 gr. bloem, 250 gr. honing, 250 gr. suiker, 120 gr. gemalen hazelnoten, 1 ei, 10 gr. hertshoornzout, kruiden (anijs, venkel, kaneel), sukade (gesuikerde schil van vruchten), chocolade-saus voor het versieren, 1 eidooier voor het bestrijken en vet voor de bakplaat.

Bereiding: Verwarm de honing, voeg de kruiden, de gesnipperde sukade, de noten en de losgeklopte eieren toe. Verwerk dit alles met de bloem en hertshoornzout tot deeg. Kneed het goed door.

Verdeel het deeg nu in plakken van 8 mm dikte. Gebruik verschillende vormen en leg deze op een ingevette bakplaat. Bak de koeken in een matig hete oven. Bestrijk de koeken als ze gaar zijn met losgeklopt eigeel, zodat ze gaan glanzen. Versier de afgekoelde koeken met gesmolten chocola of eiwit-suikersaus, leg daarop amandelen of geroosterde nootjes.

Recepten uit "De Boheemse Keuken". Wij wensen u succes en smakelijke feestdagen.

H.G.B.

---000---000---000---

De jaarvergadering (voorbericht)

Uitvoerige gegevens omtrent de jaarvergadering 1990 zullen vermeld worden in de volgende ledenbrief. Thans kunnen wij reeds medelen, dat deze vergadering gehouden wordt op **Zaterdag 24 februari 1990 te Utrecht** in een der zalen van het jaarbeurscomplex.

Hiermede komen we tegemoet aan de wens van velen om de vergadering in het centrum van Nederland te houden. Bovendien is de lokatie prima bereikbaar met openbaar vervoer, zodat V.V.N.T.-leden milieu-vriendelijk de vergadering kunnen bezoeken.

---000---000---000---

Wanneer u uw ledenbrief "heel" wilt houden, kunt u in plaats van onderstaand formuliertje een briefkaartje zenden naar: V.V.N.T., p/a Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag.

Ondergetekende wenst in principe in te schrijven voor de **Spartakiade**-vakantiereis naar Tsjechoslowakije van 22 juni t/m 1 juli en wel met personen, inclusief ondergetekende. Hij/zij wenst te verblijven in Praag in hotel Dlabáčov/in Poděbrady in hotel Fučík.

N.B. Poděbrady is rustiger dan Praag tijdens de Spartakiade. Voor vervoer van Poděbrady naar Praag en terug wordt gezorgd.

H.A.J. SCHOUTEN & ZOON B.V.
TASMANSTRAAT 131-135 2518 VM DEN HAAG
TELEFOON 070-454202

IMPORTEUR VAN WERELDMERKEN BIER, WIJN
EN GEDISTILLEERD UIT FRANKRIJK, CYPRUS,
DUITSLAND, TSJECHOSLOWAKIJE EN HONGARIJE.

WIJ LEVEREN DOOR GEHEEL NEDERLAND, VRAAG NAAR DE MOGELIJKHEDEN
BIER, WIJN EN GEDISTILLEERD UIT TSJECHOSLOWAKIJE:

PILSNER URQUELL PILS en BUDWEISER BUDVAR PILS behorend tot de
hoogste kwaliteit pils ter wereld !

FRANKOVKA: Een donkere, robijnrode wijn met een vol bouquet.

KLASTORNÉ: Een zachte, volle diep-rode wijn met een harmonieus
en vol bouquet.

NITRIANSKE KNIEZA: Een zachte, rode wijn met een klein zoetje.

RIZLING VLASSKY: Een heerlijk droge, witte wijn, gemaakt van de
Rieslingdruif.

RULANDSKÉ: Een zacht droge witte wijn met een mild aroma.

RYNSKY RIZLING: Een droge witte wijn met een heerlijk fruitige
geur, gemaakt van de Rieslingdruif.

TRAMIN: Een droge, witte wijn met een kruidige en volle smaak.

PEZINSKÉ ZAMOČKÉ: Witte wijn met een uitgesproken mild karakter.

SVĀTOPETERSKÝ RIZLING: Een zachte, witte wijn met een volle geur.

LIMBAŠSKÝ SILVÁN: Een zachte, witte wijn met harmonische smaak.

NITRIANSKE KNIEZA: Een witte wijn met het zoetgehalte van een
Spätlese, een mild aroma en een harmonische smaak.

MÉTHODE CHAMPENOISE:

HUBERT SUCHÉ (DROOG): Een frisse wijn met een langdurige fijne
moussering en een goede balans tussen zijn zuren.

HUBERT POLOSLADKÉ (HALF-DROOG): Een lichtzoete witte wijn met
een langdurige fijne moussering.

HUBERT RUZOVÉ (ROSÉ): Een fruitige wijn met een prettig en aan-
genaam aroma en een langdurige fijne moussering.

HUBERT CERVENÉ (ROOD): Een lichtzoete wijn met een krachtig
karakter, een volle aromatische afdrank en een fijne moussering.

VINEA: Sprankelende niet-alcoholische drank, gemaakt van een
natuurlijke menging van diverse druiverassen.

JAN BECHER (BECHEROVKA): Een specialiteit uit Tsjechoslowakije
met een gewaagde kruidige smaak. Becherovka is een weldaad voor
de maag, het is zowel een geweldig aperitief als een geweldig
digestief, met andere woorden zeer spijsvertering bevorderend.

reparatie, en inbedrijfstellen
van metaalbewerkingsmachines